

παιδιά να διασκεδάσουν και να χαρούν. Γι' αυτά ετοιμάζονται τα καλύτερα γλυκά, γι' αυτά στρώνεται το πλουσιοπάρχο τραπέζι. Οί μεγάλοι δεν συλλογίζονται παρά μονάχα πώς να τ'α ευχαριστήσουν όσο μπορούμε πιο πολύ.

Την ώρα λοιπόν που κάθονται όλοι γύρω από το τζάκι και περιμένουν να τους καλέσουν στο τραπέζι, ακούγεται από το δρόμο ένα καμπανάκι: είναι η Κυρά τών Χριστουγέννων να σου ζητάει να μη στο σπίτι μαζί με τον Χάνς Τράπ, που είναι ένα είδος "Αη-Βασίλη των Άλλοστών.

Πολλές φορές, αυτή η Κυρά τών Χριστουγέννων, που συμβολίζει την Παρθένο, είναι καθάλλα σ' ένα γαϊδουράκι, ντυμένη μ' ένα κάτασπρο φόρεμα. Ο Χάνς Τράπ την ακολουθεί από πίσω φορώντας στο κεφάλι ένα γούνινο σκούφο και με το πρόσωπο μούτζουρωμένο με καπνιά, απ' όπου κρέμεται μία τρομαχτική κόκκινη γενειάδα. Στο ένα χέρι του κρατάει ένα φουντωτό κλωδί και φοβερίζει μ' αυτό τ' άλλα τα παιδιά, ενώ η Κυρά τών Χριστουγέννων χαρίζει στα φρόνιμα παιδιά παιχνίδια και γλυκά. Κι' οι δυο τους έπειτα φεύγουν απ' το σπίτι για να συνεχίσουν στ' άλλα τις εαφνικές και παράξενες αυτές επισκέψεις τους.

Οί γονείς τότε τών παιδιών τ'α συγκεντρώνουν γύρω από το Χριστουγεννιάτικο Δέντρο και τους μοιράζουν τ'α παιχνίδια που κρέμονται απ' αυτό. Μαζύ με τ'α παιχνίδια τους δίνουν κι' ένα κλαδί πεύκου που θεωρείται ελλογημένο και που φυλάγεται εύλαβικά όλη τη χρονιά.

Με τ'α γέλια κατόπιν και με τις διασκεδάσεις περνάνε γρήγορα ή άδρες κι' έρχονται τα μεσάνυχτα δίχως να τ'α καταλάβει κανείς. Η καμπάνια τότε αρχίζουν να σημαίνουν για τ'α λειτουργία κι' άμείως όλοι, μικροί και μεγάλοι, στολισμένοι με τ'α γιορτινά τους και, κρατώντας στο χέρι ένα φανάρι, τραβούν για τ'α εκκλησία της ένορίας. Στο σπίτι τώρα έχει άπομείνει μονάχα η ύπνερτρια να φροντίσει για τ'ο τραπέζι τών Χριστουγέννων.

Μετά τ'η λειτουργία, όλη ή οικογένεια γυρίζει πάλι έθυμα στο σπίτι. Ο παππούς τότε, αφού ξεκουραστή λιγάκι, σηκώνεται και στέκεται μπροστά στο τζάκι που τ'ο στολίζουν πελώρια μωρωδάτα κούτσουρα. Την ίδια στιγμή τόν πλησιάζει τ'ο πιο μικρό από τ'α παιδιά κρατώντας στα χέρια του μία παλιά κούπα γευμάτη άγιασμέ κι'ένα κλαδί μυρτιάς. "Όλη ή οικογένεια έχει σηκωθεί τώρα και στέκεται αιωπητά άπέναντι από τ'ο τζάκι. Ο παππούς παίρνει από τ'ο χέρι τού μικρού τ'ην κούπα και ραντίζει με τόν άγιασμό τ'α κούτσουρα τ'ης φωτιάς, προφέροντας άργά τ'ην προσευχή του. Τ'α κορίτσια ύστερα στρώνουν πιο μέσα στη φωτιά τ'α κούτσουρα κι' όδηγούν όλο τόν κόσμο στο τραπέζι που εινε στολισμένο με θραστή ή ψητή χήνα, με παληή κρασί και με τούρτες από δαμάσκηνα.

Τ'ο Χριστουγεννιάτικο γλέντι τών Άλλοστών κρατάει ως τ'α έξημερώματα. Μόλις κρέατον οί πετεινοί, όλοι πειά σκάνονται από τ'ο τραπέζι κι' ετοιμάζονται να πάνε για να κοιμηθούν. Πριν άποχωριστούν όμως οί συγγενείς, δίνουν ραντεβού μεταξύ τους στο σπίτι ενός άλλου για τ'ο μεσημεριανό τραπέζι τών Χριστουγέννων. Αυτό τ'ο γλέντι συμπληρώνει τ'ο τραπέζι τ'ης περασμένης νύχτας και κρατάει συνήθως από τις 12 ώς τις 3 ή ώρα τ'ο άπόγευμα. "Έπειτα, μόλις νυχτώσει, όλος ό κόσμος πηγαίνει στον έσπερινό και τέλος αναγγιρίζει στο σπίτι του ευχαριστημένος που' περάσε τόσο ζωμορφα με τ'ους συγγενείς του τ'α Χριστούγεννα.

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

"Ενας άνθρωπος που άναπα μονάχα τόν εαυτό του, εινε πιο δυστυχής από αυτόν που δεν τόν άγαπά κανείς. Φίριςτ
Τ'ο να διαβάξης χωρίς να σκέφτεσαι, εινε σαν να τρώς χωρίς να χωνεύεις. Μπουόρκ

"Η άγωγή μόνη και τόν άσφοον πείθει, να τιμά τ'ην σοφία, και τόν σοφόν να μη καταισχύνη αυτήν δια τ'ης έξαχρειώσεως τών ήθών. Κοραής

Μην κρίνεις έναν άνθρωπο από τ'α ρούχα του, γιατί αυτά τ'α έκανε ό ράφτης του. Μην τόν κρίνεις άπ' τ'ην καταγωγή του, γιατί κι' ό κακός πολλές φορές κατάγεται από μία έξαιρετική άνάρετη σίκογένεια. Μην τόν κρίνεις άπό τ'ην άπειτυχία ή τ'ην άτυχία του στή ζωή, γιατί πολλοί άνθρωποι άποτυγχάνουν στή ζωή τους μόνο και μόνο γιατί εινε τιμιοί!

ΝΤΙΚΕΝΣ

"Η πέννα εινε έαρεία για κείνον που τ'ην μεταχειρίζεται για να ζήση με τ'α γραφόμενά του. Ούγκω

"Όσοι γράφουν τ'α Άπομνημονεύματά τους, τις Έξομολογήσεις τους και τ'α Ήμερολόγια τους, δεν τ'ο κάνουν για 'άλλο τίποτε παρά να δικαιολογήσουν τ'ην ζωή τους ή να δοξασθούν εις έθρος τών συγχρόνων των. Νίτσε

"Όποιος δεν άγάπησε τ'ους ανθρώπους, πριν να τ'ους γνώρη, κινδυνεύει να μην τ'ους άγαπήση ποτέ. Φενελών

Ευκολότερα λείει κανείς κακό για τ'ους φίλους του παρά καλό για τ'ους έχθρούς του. Βοατούρ

Ο ΣΤΙΧΟΣ

ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΙΗΤΑΙ

Σ' ΑΓΑΠΩ

Χθές, όταν χωρισθήκαμε τ'ο θράδυ, μου έφάνη μ' έφάνη ότι σύννεφο σ' έσκίαζε τ'α φρύδια.
"Ω! χαμογέλασε γλυκά και πε πώς ήτο πλάνη, πέ μου πός πάντα μ' άγαπάς και πάντα είσ' ή ίδια.
"Η αν σου είπα τίποτε που να μην π'ω χρωστούσα, ή και αν έπρεπε να π'ω, κ' έγώ έσιωπούσα, συγχώρησε τ'ο λάθος μου, άγαπημένη κόρη.
Λησμονεί και συγχώνει, συγχώνει μ' ό,τι κι' αν σου π'ω κ' ένιόει μ' όταν σιωπά,
γιατί κοντά σου πάντοτε δεινμόρχηται στο στόμα παρά μία λέξις: Σ' άγαπάω!
Και ήμως πεσον σ' άγαπάω δεν σου τ'ο ειλ' άκόμα.

ΔΗΜ. ΒΙΚΕΛΑΣ

ΣΥΝΤΑΓΗ ΧΩΡΙΑΤΙΚΗ

Μάη μήνα μη φυτέψης.
Μάη μη στεφανώθης.
Τρίτη μέρα μη δουλέψης.
Σάββατο μη στολισθής.

Με τ'α έμπα τ' Άπριλιου να έμπν' πριν τ'ο ήλιου κι' όλο σου τ'ο αλοκατ'ιρι μη κοιμού τ'ο μεσημέρι

Στρώμα πάντα σου φτειν' και λιγόφαγο τ'ο δειπνο κι' άμ' άκούσ τόν πετεινό, τ'ο σταυρό σου και στ'όν ύπνο.

Στους μεγάλους τ'ο χωριού (σου) κύτταξε μη θαρρευθής τ'ο θεού και τ'ο χειριού σου μονάχα να 'μπιστείθης.

Για τ'ης στάνης σου τ'ο σκύλο και για τ'ο χωριού τ'ο μολο πάρα για τ'ου υπομ'ογ'ς να σκοτίζεται ό νοός.

Κάλλιο γι'ώμα σου και βράδυ λάχανα με δίχως λάδι και ρουχάκια σταχικά πάρα γρόσια δανεικά.

Κύτταξε στο θηλυκό σου γράμματα πολλά μη μάθης, μην εύρησ τ'ο διάβολό σου και τ'άγιάτρετα μην πάθης.

Και περσότερο άπ' όλα τ'η γυναίκα τ'η μαριόλα, κύττα μην παραχαϊδέψης και κακά τ'α ξεμπερδέψης.

ΠΑΝ. ΣΥΝΟΔΙΝΟΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

κατάκορφα τ'ο θράδυ-θράδυ στα θουνά, όταν ό ήλιος βασιλεύη δοξασμένος με φωτοβόλα σύννεφα στεφανωμένος, και πλέει ό κόσμος σ'ε πάλανη φωτεινά.

Τ'ο θράδυ-εράδυ στ' ουρανού τ'ην άγκαλιά, σαν σ'ε καθρεφτή ξάστερο ζωγραφισμένα στέκουν τ'α δένδρα τ'ου θουνού σκοτεινευαμένα, ακινητα στα ύψη των, στή αιγαλιά.

Μοιάζουν με μαύρους ρασοφόρους καλογήρους, που πέμπουνε τ'ην θραυτή των προσευχή άπ' τ'ην άγια, τ'ην δόξωτη ψυχή, έρθοί στούς άναρίθμητους τών χρόνων γύρους,

ΑΡΙΣΤ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΓΙΟΣ

ΠΟΛΕΙΣ

Σ'ε χορό φρενιασμένο ξεπροβάλλοντας μόλις φτάνουν φεύγουν ή πόλεις
Και τις χάνει τ'ο τραίνο...

Πειρασμοί άγαπημένο: Σ'ας κυττάω άπ' τ'ο τζάκι
Πόλεις! φώτων ποτάμι
Πόλεις ίσκιου θλιμμένω.

"Εδω πληθή στο δρόμο,
"Εκεί έρμιά στα σοκάκια
Μαύρη έσύ με τ'α τζάκια
Θεία έσύ με τ'ο δόμο.

Χαρωπές, λυπημένες,
Πού μου πάτε, πού παίναω,
Πολίτες νυχτωμένες
Πού σας χάνει τ'ο τραίνο :
ΖΑΧ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΑΘΑΝΑΣΙΑ

Θάνατοι άμέτρητοι! Ω καιροί και χρόνοι Ιστορημένο! Άφροί τ'ης θάλασσης τ'ης μακρυνης...
-Φτωχή καρδιά τί θα γενής;

"Η μόνο ή θάλασσα ή πλατεία (πρός) θα μάς φορέση μία νυχτιά Στεφάνη τ'ης, ως πού να θγη
Νά μ'ας σκορπίσ' άλκυ' αύγη,

Σ'α ρθουν τ'α μάτια τ'αύριανά, Σ'α ρίζουν τάχα άλαργινά
Βλέμματα και στούς άλασφούς, Πού θ'α προβαίνει λαμπερός,
Δίκους μας ξάγαντους ά- Καί τ'η γαλήνη τ'η στρατή
(φρούς; Τ' άχνόφεργό μας θ'α όβουστ;

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ